

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

Ефективна економіка № 2, 2014

УДК 311.175:330.534

Т. Є. Трубнік,

к. е. н., старший викладач кафедри статистики,

ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана", м. Київ

АНАЛІЗ СЕКТОРАЛЬНОГО ВПЛИВУ НА МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТАРІЮ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

T. E. Trubnik,

Ph.D. in Economics, senior lecturer of statistics,

SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman», Kyiv

ANALYSIS OF THE SECTORAL INFLUENCE ON MACROECONOMIC INDICATOR USING TOOLS OF NATIONAL ACCOUNTS

Стаття присвячена статистичному дослідженню впливу секторальних змін на макроекономічну динаміку. Дана характеристика інтенсивності секторальних зрушень, визначено внесок аграрного, індустріального та сервісного секторів у загальні підсумки функціонування національної економіки, проаналізована пропорційність секторальної динаміки. Виявлені фактори, що впливають на розвиток секторальної структури економіки.

The article is devoted to statistical research of influence on sectoral changes in macroeconomic dynamics. Given the characteristic of the sectoral shifts` intensity, defined contribution of the agricultural, industrial and service sectors in the overall results functioning of national economy, analyzed the proportionality of sector dynamics. Detected factors affecting the development of sectoral economy structure.

Ключові слова: секторальна структура, інтенсивність секторальних змін, секторальний внесок, секторальна динаміка.

Keywords: *sectoral structure, intensity of sectoral changes, sectoral contribution, sectoral dynamics.*

Постановка проблеми. Головним результатом здійснення трансформаційних змін в Україні за останні два десятиліття можна вважати формування багатосекторної структури економіки постіндустріального типу, що об'єднує взаємодію різних за функціональним змістом і проявом суб'єктів господарської діяльності.

Структура національної економіки складається з сукупності взаємопов'язаних секторів, що утворюють мезорівні та формують макроекономіку країни. Ефективність окремих секторів економіки на різних етапах відтворення, зрушення у секторальній структурі мезоскладових позитивно або негативно впливають на результати функціонування економічної системи в цілому, що вимагає дослідження макроекономічних пропорцій між її елементами та складовими. Дослідження змін на макро– та мезорівнях дозволить врахувати особливості розвитку секторальної структури при розробці стратегії подальшого розвитку економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями галузевих структурних змін та їх впливу на макроекономічні пропорції займалися провідні вчені – В. Геєць [4], І. Крючкова [3], Н. Скірка [2]. Проте, незважаючи на значну кількість публікацій, актуальним залишається практична реалізація методологічних аспектів статистичного вивчення структурованості економіки за секторальною ознакою [7 с.76].

Формування цілей статті. Метою статті є статистичне дослідження динаміки перерозподілу між секторами за галузевою ознакою, характеристика секторальних структурних зрушень в економіці, визначення внеску окремих секторів у загальні підсумки функціонування національної економіки з використанням інструментарію системи національних рахунків (СНР).

Виклад основного матеріалу дослідження. Таблиці «витрати – випуск» є важливою складовою СНР та слугують універсальним аналітичним інструментом процесу відтворення економіки у розрізі діяльнісно-видової структури. Горизонтальний та вертикальний аналіз дозволяють дослідити потоки товарів та послуг, взаємозв'язки між видами економічної діяльності, склад та наповнення макропоказників, макропропорції економічної системи.

В економічних дослідженнях часто-густо використовується групування видів економічної діяльності за принципом їх поділу на три сектори відповідно до стадій розвитку суспільства: аграрна, індустріальна, постіндустріальна (сервісна). У кожному суспільстві за принципом панування певної діяльності відповідно до моделі економіки Фішера – Кларка виділяють первинний сектор (охоплює секції А, В, С за версією Класифікатора видів економічної діяльності України ДК 009:2005), вторинний сектор (D, E, F), третинний сектор (G ... O) [7 с. 77].

За допомогою інтегрального коефіцієнта Гатєва оцінимо структурні відмінності у секторальній галузевій структурі за основними показниками 2005 – 2011 рр., що наводяться у таблицях «витрати-випуск» [1, 5, 6]. За даними табл. 1 інтенсивність структурних змін за ланцюговою системою за останні вісім років за більшістю макропоказників можна поділити на три умовні періоди: I період – 2004 – 2008 рр. – незначні структурні зміни; II період – 2008 – 2009 рр. – різкий сплеск зрушень у секторальній структурі; III період – 2009 р. і до цього часу – поступове затухання змін, що пояснюється адаптацією економічної системи до нових умов і переходу до її посткризового стану.

Таблиця 1.

Ланцюгові коефіцієнти Гатєва у галузевому секторальному розрізі за 2005 – 2011 рр., в.п.

Показники	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Проміжне споживання	2,01	1,41	1,94	0,78	6,08	3,43	1,20
Випуск	1,50	1,87	1,98	1,92	6,43	3,35	2,26
Валова додана вартість	3,85	2,75	2,19	4,72	5,36	2,73	2,84
Оплата праці	4,63	2,49	0,84	4,69	5,12	0,78	0,59
Валовий прибуток, змішаний дохід	6,40	5,26	3,82	6,36	7,99	6,17	6,19
Чисті податки на виробництво	7,06	6,02	1,97	3,19	2,32	1,60	2,04
Кінцеве споживання	2,46	4,05	2,89	1,34	3,80	0,78	4,07
Валове нагромадження	12,24	2,28	4,80	1,34	5,30	4,24	2,56
Експорт	4,46	2,11	2,13	5,91	8,03	4,54	2,64
Імпорт	7,03	5,53	1,75	0,88	10,77	4,16	4,81
Вартість основних засобів	1,27	3,56	3,64	8,35	4,24	7,42	4,95
Кількість зайнятого населення	1,78	0,84	1,56	13,91	1,77	1,11	1,75

Джерело: розраховано автором за даними [1, 5, 6].

За період 2004 – 2008 рр. за ланцюговою системою найбільша однорідність секторальної структури за видами економічної діяльності притаманна показникам випуску (в середньому кожен рік структура змінювалася на 1,5, 1,87, 1,98, 1,92 в.п.) і проміжного споживання (2,01, 1,41, 1,94, 0,78 в.п. відповідно). Низький рівень відмінностей структур також спостерігається за валовою доданою вартістю (від мінімального значення 2,19 в.п. у 2007 р. порівняно з структурою попереднього періоду до максимального 4,72 в.п. у 2008 р.).

Найстабільнішою виявилась структура за оплатою праці: коливання становить від 0,84 в.п. у 2007 р. до 5,12 в.п. у другий кризовий рік порівняно з попереднім, що є одним з мінімальних значень коефіцієнта структурних зрушень Гатєва в умовах їхнього значного зростання за іншими показниками, пов’язаними з кризовими явищами. Це пояснюється усталеністю системи, що пов’язано з розподілом первинних доходів між секторами економіки, які найменше відреагували на кризові події 2008 – 2009 рр. Відрізняється незначними змінами секторальний розподіл за кінцевим споживанням, що в середньому за рік за 2004 – 2010 рр. становили 2,55 в.п.

Одними з перших у 2008 р. порівняно з 2007 р. відреагували на зміни світової нестабільності секторальні структури за показниками кількості зайнятого населення (зміни становили 13,91 в.п.), імпорту (8,80 в.п.) і вартості основних засобів (8,35 в.п.), що класифікуються як суттєві відмінності. За структурою зайнятих процес перерозподілу пов’язаний зі зменшенням питомої ваги їх кількості за первинним і вторинним секторами на користь сектора послуг, так само й за двома іншими показниками.

Структура 2009 р. порівняно з попереднім 2008 р. вирізняється максимальними зрушеннями за всіма показниками. Особлива рухливість притаманна імпорту (10,77 в.п.), експорту (8,03 в.п.) і валовому прибутку, змішаному доходу (7,99 в.п.). Також суттєво відреагували секторальні структури випуску і проміжного споживання (відповідно зміни становили 6,43 і 6,08 в.п.). Це значною мірою пов’язано з підвищенням питомої ваги первинного сектора, внесок якого в умовах кризи в загальний результат по економіці зріс. Слід наголосити, що до 2007 р. включно частка аграрного сектора мала постійну тенденцію до зниження.

2010 рік, що характеризується зменшенням інтенсивності змін в секторальній галузевій структурі, можна вважати першим роком відновлення економічного зростання. Хоча ще не всі структури за макропоказниками увійшли у стан низького рівня відмінностей, який був характерний українській економіці до 2008 р., але значно змінили амплітуду руху.

Наступному (2011 року) притаманні тенденції подальшого зниження інтенсивності структурних змін у секторальному розподілі у розрізі більшості макропоказників. На особливу увагу заслуговує збільшення порівняно з попереднім роком коефіцієнта Гатєва за показниками чистих податків на виробництво та кінцевим споживанням. Перший факт пояснюється введенням нового податкового кодексу, що сприяло реальному перерозподілу між суб’єктами оподаткування. Зміни у секторальній структурі кінцевого споживання відбулися виключно за рахунок зменшення частки третинного сектору економіки (на 2,8 в.п.), тобто зниження питомих витрат населення на послуги. Протягом останніх років у вартості основних засобів спостерігається активний процес перерозподілу на користь сервісного сектору економіки, але різної інтенсивності, що підтверджується найвищими коефіцієнтами Гатєва у 2008 р. та 2010 р. та їх подвійним зниженням у наступні роки.

Важливим в оцінці структурних зрушень є визначення структурного ефекту від зміни секторального наповнення економіки. Одним із напрямів дослідження у цьому питанні є виявлення внеску і рівня впливу сектора на макроекономічні показники у масштабах національної економіки [1, 5, 6]. Рівень такого впливу дозволяють обчислити коефіцієнти секторального внеску і секторальної динаміки.

Коефіцієнт секторального внеску характеризує галузеву пропорційність динаміки та розраховується відношенням темпів приросту сектора до темпів приросту макропоказників загалом по економіці. Результати розрахунків коефіцієнту аналізуються з врахуванням знаку, який мають темпи приросту чисельника і знаменника (для зручності поставимо відповідний напрям зміни за сектором (у) та економікою (х) зростання ↑ або зменшення ↓).

Коефіцієнт секторальної динаміки розраховується співвідношенням коефіцієнтів зростання макропоказників (або показників їх ефективності) відповідних секторів до загальнонаціонального рівня. Цей коефіцієнт оцінює структурні зрушення як наслідок нерівномірної інтенсивності змін окремих ланок національної економіки за рахунок відмінностей у темпах зростання секторів.

Проаналізувавши значення коефіцієнта секторального внеску за визначений період за показником випуску (табл. 2), можна скласти висновок про найбільш вагомий позитивний вплив динаміки третинного сектора на загальнонаціональну динаміку у докризовий період, що сягнув максимального рівня у 2007 р.

Таблиця 2.
Коефіцієнти секторального внеску у розрізі первинного, вторинного та третинного секторів економіки України за 2005 – 2011 рр., %

Сектори економіки	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011

Випуск							
I	-1,32 x↓, y↓	-1,37 x↓, y↓	-3,22 x↓, y↓	-0,49 x↓, y↓	-0,66 x↓, y↓	-1,45 x↓, y↓	-0,40 x↓, y↓
II	-1,85 x↓, y↓	-2,25 x↓, y↓	-2,59 x↓, y↓	-1,88 x↓, y↓	-1,46 x↓, y↓	-1,68 x↓, y↓	-2,07 x↓, y↓
III	+0,48 x↓, y↑	+1,10 x↓, y↑	+2,22 x↓, y↑	+0,13 x↓, y↑	-0,46 x↓, y↓	-0,06 x↓, y↓	+0,17 x↓, y↑
Валова додана вартість							
I	-0,62 x↓, y↓	-0,51 x↓, y↓	-2,06 x↓, y↓	+0,32 x↓, y↑	-0,57 x↓, y↓	-0,66 x↓, y↓	-1,07 x↓, y↑
II	-2,45 x↓, y↓	-3,82 x↓, y↓	-4,28 x↓, y↓	-3,28 x↓, y↓	-1,92 x↓, y↓	-2,88 x↓, y↓	-3,79 x↓, y↓
III	-0,22 x↓, y↓	+0,82 x↓, y↑	+1,62 x↓, y↑	+0,26 x↓, y↑	-0,55 x↓, y↓	-0,11 x↓, y↓	-0,09 x↓, y↓
Результативність							
I	+1,82 x↓, y↑	+4,73 x↓, y↑	+31,83 x↑, y↑	+1,12 x↑, y↑	+2,33 x↑, y↑	+1,08 x↑, y↑	+1,83 x↑, y↑
II	-6,29 x↓, y↓	-7,51 x↓, y↓	-59,13 x↑, y↓	+0,19 x↑, y↑	-0,19 x↑, y↓	+0,18 x↑, y↑	-1,11 x↑, y↓
III	-1,28 x↓, y↓	-2,19 x↓, y↓	-28,68 x↑, y↓	-0,09 x↑, y↓	+0,27 x↑, y↑	-0,04 x↑, y↓	-0,14 x↑, y↓
Ефективність							
I	+1,94 x↓, y↑	+5,03 x↓, y↑	+33,53 x↑, y↑	+1,21 x↑, y↑	+2,46 x↑, y↑	+1,14 x↑, y↑	2,06 x↑, y↑
II	-4,99 x↓, y↓	-6,00 x↓, y↓	-47,34 x↑, y↓	+0,14 x↑, y↑	-0,14 x↑, y↓	+0,13 x↑, y↑	-0,83 x↑, y↓
III	-1,84 x↓, y↓	-3,08 x↓, y↓	-39,96 x↑, y↓	-0,12 x↑, y↓	+0,38 x↑, y↑	-0,06 x↑, y↓	-0,20 x↑, y↓

Джерело: Розраховано автором за даними [1, 5, 6].

Протягом 2005 – 2007 рр. негативно діяли на національну економіку результати функціонування первинного і вторинного секторів. У 2009 р. від’ємна динаміка за сервісними галузями виявилась найменшою порівняно з іншими, а індустріальні галузі, навпаки, найбільше знижували обсяг випуску по економіці в цілому, що мало продовження і у 2010 р. та 2011 р.

За валовою доданою вартістю маємо практично такий же розподіл пропорційності динаміки за секторами та економікою. Винятком є лише показники 2005 р., в якому сервісний сектор мав негативний вплив, але все ж таки найменший у зіставленні з іншими секторами, а також показники за аграрним сектором у 2008 р., який відреагував на кризові явища мінімальними втратами.

Інша ситуація складається за відносними показниками ефективності (ВДВ/ПС) та результативності (ВДВ/ВВ) (табл. 2). За таких обставин стабільним позитивним впливом характеризується розвиток первинного сектора, який, незважаючи на зростання чи зменшення показників в цілому по економіці, мав постійний приріст. До 2007 р. включно напрям національної динаміки збігався з секторальним для індустріальних та сервісних галузей за аналітичними характеристиками ефективності та результативності, що мали тенденцію до зниження. Стрибок у значеннях показників коефіцієнта внеску у 2007 р. для всіх секторів пояснюється, імовірно, накопиченням негативних факторів, що і склало передумови розвитку кризових явищ у 2008 р. Найбільш чутливо відреагував на кризу вторинний сектор і знизив ефективність і результативність по економіці в цілому пропорційно до своєї динаміки. Однак сервісний сектор відчув мінімальні наслідки від погіршення відносних результатів кризи і швидше повернувся до нормального стану.

Підтвердження отриманих висновків у напрямі розвитку секторального впливу на загальні показники функціонування української економіки слугують розрахунки за коефіцієнтом секторальної динаміки (табл. 3).

Протягом 2005 – 2011 рр. вищі темпи зростання відносно загальнонаціональних стабільно мав третинний сектор за випуском і валовою доданою вартістю.

Таблиця 3.

Коефіцієнти секторальної динаміки за галузевими секторами економіки України за 2005 – 2011 рр.

--	--	--	--	--	--	--	--

Сектори економіки	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Випуск							
I	0,971	0,973	0,879	1,085	1,157	0,938	1,067
II	0,922	0,911	0,913	0,854	0,788	0,907	0,880
III	1,135	1,151	1,176	1,188	1,247	1,127	1,131
Валова додана вартість							
I	1,036	1,027	0,947	1,145	1,132	1,034	1,168
II	0,864	0,845	0,836	0,751	0,714	0,810	0,773
III	1,074	1,100	1,131	1,138	1,138	1,089	1,074
Результативність							
I	1,069	1,095	1,032	1,007	1,103	1,005	1,044
II	0,870	0,892	0,937	0,951	0,908	0,945	0,888
III	0,993	0,980	0,969	0,934	0,943	0,930	0,939
Ефективність							
I	1,118	1,168	1,058	1,021	1,193	1,015	1,091
II	0,839	0,861	0,915	0,913	0,849	0,904	0,841
III	0,966	0,942	0,928	0,886	0,919	0,882	0,896

Джерело: Розраховано автором за даними [1, 5, 6].

Але на цьому фоні саме галузям постіндустріального сектора притаманно відставання у темпах розвитку за відносними характеристиками результатів функціонування від економіки в цілому, і таке відставання посилювалося з роками кризи. Як свідчать дані табл. 3, аграрний сектор справив негативний вплив на загальнонаціональну динаміку за випуском за 2005 – 2007 рр., який змінився на позитивний у подальші роки, за винятком показників 2010 р., хоча темпи зміни для цього сектора залишилися від’ємними. Виключно випереджальними темпами характеризуються зміни у первинному секторі за ефективністю та результативністю, що значною мірою визначало позитивну динаміку за цими показниками для економіки України в цілому.

Слід зазначити, що індустріальний сектор своїм функціонуванням погіршував кількісні та якісні результати по економіці в цілому протягом всього досліджуваного періоду, незважаючи на покращення ефективності та результативності у 2008 і 2010 рр. Як свідчать дані, за випуском і ВДВ вторинний сектор постійно відставав від загальноекономічних показників.

Враховуючи викладене, можна зробити висновки, що третинний сектор впливає позитивно на розвиток економіки України виключно за абсолютними показниками ефекту і негативно – за відносними результатами. В індустріальному секторі відсутні потенційні можливості для подолання розриву у темпах розвитку з загальнонаціональними і його можна зарахувати до проблемного (кризового). Первинний сектор своїм функціонуванням переважно позитивно впливає на загальні результати.

Додатковим інструментом аналізу кількісної оцінки секторальних змін і рівномірності розподілу можна назвати коефіцієнти локалізації та концентрації, а також їх динаміку (табл. 4). Протягом досліджуваного періоду 2004 – 2011 рр. найбільша нерівномірність розподілу у секторальному розрізі за аграрними, індустріальними і сервісними галузями характерна для показників ВДВ і валового нагромадження, що пояснюється невідповідністю між сферою утворення результатів виробництва з розподілом ресурсів на розширене відтворення.

Таблиця 4.
Коефіцієнти концентрації за макроекономічними характеристиками
у секторальному розподілі за 2004 – 2011 рр., в.п.

Показники	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ВВ / ПС	8,21	7,53	7,37	7,73	8,53	8,44	8,73	8,59
ВДВ / ПС	21,44	19,23	18,24	19,05	21,28	20,47	21,99	22,21
ВДВ / Кількість зайнятих	6,58	8,17	9,07	8,78	7,53	6,41	6,31	6,80
ВДВ / ВП, ЗД	8,86	8,28	7,13	6,78	7,22	6,61	6,94	9,16
ВДВ / Оплата праці	3,49	3,42	4,45	3,81	4,59	4,24	5,14	6,08
ВДВ / Чисті податки на виробництво	24,47	26,60	29,24	30,90	31,61	32,15	33,55	33,46

ВДВ / Кінцеве споживання	9,97	7,06	7,94	10,01	12,75	12,78	13,08	14,60
ВДВ / Валове нагромадження	37,37	43,11	40,41	37,60	40,83	39,76	40,39	41,31
ВДВ / Основні засоби	1,23	2,64	4,30	5,05	8,22	7,90	13,02	17,06
Експорт/Імпорт	15,04	11,22	9,84	10,00	6,57	8,02	9,80	8,95

Джерело: Складено автором за даними [1, 5, 6].

Саме цим можна пояснити посталі проблеми української економіки і те, що гальмує її прогресивний розвиток. Беручи до уваги викладене, можна констатувати, найбільша локалізація за цим показником спостерігається за третинним сектором, найменша – за вторинним, що відповідає світовим тенденціям розвитку національних економік, однак водночас для української економіки створює негативні умови для функціонування індустріальних галузей.

Ще одним показником, за яким нерівномірність розподілу можна оцінити як високу, є розподіл за ВДВ і чистими податками на виробництво. Податковий тягар нерівномірно лягає на інституційні одиниці, що відносять до відповідних секторів. Найбільша невідповідність спостерігається за вторинним сектором, на який припадає більша частка податків порівняно з пропорційною часткою валової доданої вартості. Цей факт викликає занепокоєння і потребує коригуючих заходів з боку держави. Хоча традиційно індустріальна сфера вважається найбільш вагомою у створенні результатів виробництва, але в українській економіці її питома вага становить за ВДВ у середньому 30-35 %, за податками 70-80 %.

За даними табл. 4 до показників, що відносяться до високих за рівнем концентрації, належать ВДВ і проміжне споживання. Це вказує на нерівномірність у секторальному розподілі між витратами і результатами. Якщо у сервісному секторі така невідповідність пояснюється специфікою функціонування сектора, в якому матеріальні витрати складають незначну частку, то у вторинному секторі питома вага проміжного споживання значно переважає питому вагу валової доданої вартості. Останній факт формує низький рівень матеріаловіддачі і високу витратність української економіки загалом.

Показовою для української економіки є нерівномірність у розподілі за секторами між показниками експорту та імпорту (найменший коефіцієнт концентрації у 2008 р., найбільший – у 2004 р.). Якщо на вторинний і третинний сектори припадає більша частка експорту порівняно з пропорційною для неї часткою імпорту, то за первинним сектором ці показники зміщені у бік переважання імпорту. На нашу думку, це пояснюється втратою конкурентних позицій аграрних галузей економіки України та імпортозаміщенням національного виробника.

Інші показники характеризуються більш рівномірним розподілом, значення коефіцієнтів концентрації яких коливаються у межах до 10 в.п. Важливим є той факт, що секторальний розподіл за ВДВ та оплатою праці буде більш рівномірним у зіставленні з показником валового прибутку, змішаного доходу, що визначається більшою нерівномірністю у розподілі за результатами функціонування секторів між виробниками порівняно з найманою робочою силою.

Найменша секторальна концентрація була притаманна показникам ВДВ і вартості основних засобів протягом 2004 – 2005 рр., але в наступні роки стрімко зросла в основному за рахунок посилення невідповідності часток за індустріальним сектором (практично на 92 % за коефіцієнтом локалізації). Таким чином, для відновлення економічного зростання до цього часу не створена відповідна матеріальна база, що й пояснює низькі темпи зміни ефективності та результативності галузей вторинного сектора.

Найбільш інтенсивною динамікою коефіцієнта концентрації відрізнялися показники ВДВ і кінцевого споживання за 2006 – 2008 рр., хоча ця невідповідність була на деяких час призупинена у зв’язку з кризовими процесами, що відбувались у ці роки. Отже, поперемінний вплив на описану зміну мав кожен із секторів, однак особливо це позначилось на вторинному секторі.

Висновки. Результати проведеного аналізу дозволяють визначити фактори, що впливають на розвиток секторальної структури економіки:

- 1) технологічні – зміна технологічних укладів, що є основною ознакою та головним чинником динаміки економічного розвитку країни;
- 2) інституційні – оптимальне поєднання ринкового і державного секторів економіки за рахунок забезпечення рівних прав всіх суб’єктів господарювання;
- 3) конкурентні – регулюються законами ринку, викликають перелив капіталу і робочої сили у більш привабливі сектори, що сприяє реалізації їх конкурентних переваг (саморегуляція ринкового середовища);
- 4) державні – примусові, що викликані загальнодержавними потребами у розвитку і підтримці певних секторів економіки (саме вони формують секторальні пріоритети та регуляторну політику держави);
- 5) національні – обумовлені специфікою становлення, розвитку і перспектив функціонування секторів економіки кожної країни. В їх складі доцільно відокремити галузеві та регіональні фактори, що формують модель і тип розвитку національної економіки;

6) фактори глобалізації економіки, що обумовлені розвитком світового господарства і формують спеціалізацію національних виробництв, їх секторальні позиції як експортерів та імпортерів продукції (товарів і послуг).

Констатуючі викладене вище, треба зауважити: виявлення секторальних диспропорцій, характеру і рівня впливу на результату функціонування національної економіки, дозволяє врахувати специфіку їх прояву у розробці оптимальної стратегії секторальних пріоритетів державної політики.

Література:

1. Національні рахунки України за 2011 рік: статистичний бюлетень / Державна служба статистики України. – К. : [б.в.], 2012. – 23 с.
2. Скірка Н. Я. Структура економіки: сутність, основні завдання та типи / Н. Я. Скірка // Науковий вісник НЛТУУ: Збірник науково-технічних праць. – Львів : НЛТУ України. – 2008. Вип. 18.5. – С. 205-217.
3. Структурна гармонізація економіки як чинник економічного зростання / О. Г. Білоцерківець [и др.]; ред. І. В. Крючкова; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. – К. : Експрес, 2007. – 520 с.
4. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / [Геєць В. М. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук Л. В. Шинкарук; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К. : [б. в.], 2011. – 696 с.
5. Таблиця витрати – випуск України за 2004 рік в цінах споживачів : стат. зб. / Державний комітет статистики України. – К. : [б.в.], 2006. – 51 с.
6. Таблиця витрати – випуск України за 2010 рік в цінах споживачів: статистичний збірник / Державна служба статистики України. – К. : [б.в.], 2012. – 47 с.
7. Трубнік Т. Є. Методологічні аспекти статистичного аналізу розвитку секторальної структури національної економіки / Т. Є. Трубнік // Економічний аналіз : зб. наук. пр. / ТНЕУ. – Тернопіль : Економічна думка, 2012. – Вип. 10. – Ч. 2. – С. 76 – 82.

References:

1. State Statistics Service of Ukraine (2012), “Natsional'ni rakhunky Ukrainy za 2011 rik. Statystychnyj biuleten” [National Accounts of Ukraine 2011. Statistical yearbook], Derzhstat, Kyiv, Ukraine.
2. Skirka, N.Y. (2008), “Structure of the economy: the nature, the main tasks and types”, *Naukovyj visnyk NLTUU: Zbirnyk naukovo-tekhnichnykh prats'*, no. 18.5, pp. 205–217.
3. Bilotserkivets, O.G. and Kryuchkova, I.V. (2007), *Strukturna harmonizatsiia ekonomiky iak chynnyk ekonomichnoho zrostantia* [Structural harmonization economy as Factor of Economic Growth], Ekspres, Kyiv, Ukraine.
4. Heyets, V.M. Shynkaruk, L.V. and Artemova, T.I. (2011), *Strukturni zminy ta ekonomichnyj rozvytok Ukrainy* [Structural change and economic development of Ukraine], National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
5. State Statistics Committee of Ukraine (2006), “Tablytsia vytraty – vypusk Ukrainy za 2004 rik v tsinakh spozhyvachiv. Statystychnyj zbirnyk” [Table input - output Ukraine in 2004 at consumer prices. Statistical yearbook], Derzhkomstat, Kyiv, Ukraine.
6. State Statistics Service of Ukraine (2012), “Tablytsia vytraty – vypusk Ukrainy za 2010 rik v tsinakh spozhyvachiv. Statystychnyj zbirnyk” [Table input - output Ukraine in 2010 at consumer prices. Statistical yearbook], Derzhstat, Kyiv, Ukraine.
7. Trubnik, T.E. (2012), “Methodological aspects of statistical analysis of the development of sectoral structure of the national economy”, *Ekonomichna dumka*, no. 10, part 2, pp. 76–82.

Стаття надійшла до редакції 07.02.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"

[Брошу](#)